

**UCHWAŁA NR XXVIII/249/25
RADY MIEJSKIEJ W MOSINIE**

z dnia 18 grudnia 2025 r.

**w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii na lata 2026-2027”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436), art. 4¹ ust. 1, ust. 2 oraz ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), **Rada Miejska w Mosinie uchwala:**

§ 1. „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2027”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Mosina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku.

Wiceprzewodniczący Rady

Zbigniew Grygier

Załącznik do uchwały nr XXVIII/249/25
Rady Miejskiej w Mosinie
z dnia 18 grudnia 2025 r.

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2026-2027

MOSINA

MOSINA
2025

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	s.	3
1.1. Alkohol – uzależnienie, szkodliwości jego spożywania oraz profilaktyka	s.	3
1.2. Narkotyki i środki odurzające – uzależnienie i profilaktyka	s.	4
1.3. Przemoc domowa – działania zapobiegawcze i profilaktyka	s.	6
II. Diagnoza	s.	8
2.1. Dane liczbowe	s.	8
2.2. Grupy Wsparcia	s.	8
2.3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mosinie	s.	8
2.4. Punkt Konsultacyjny dot. Przemocy	s.	10
2.5. Placówki oświatowe – na podstawie diagnozy przeprowadzonej w roku 2024	s.	10
2.6. Policja	s.	11
2.7. Ośrodek Pomocy Społecznej w Mosinie	s.	12
III. Źródła i zasady finansowania wraz z realizacją zadań	s.	15
3.1. Źródła i zasady finansowania	s.	15
3.2. Realizacja zadań	s.	15
IV. Cel Programu	s.	15
V. Zadania Programu	s.	16
5.1. CEL I: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i środków odurzających uzależnień behawioralnych oraz ofiar i sprawców przemocy domowej	s.	16
5.2. CEL II: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy związane z uzależnieniami od środków psychoaktywnych, narkotyków i uzależnień behawioralnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową	s.	17
5.3. CEL III: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych	s.	18
5.4. CEL IV: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów: alkoholowych, związanych z nadużywaniem narkotyków i środków odurzających oraz uzależnień behawioralnych i przemocy domowej	s.	20
5.5. CEL V: Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w związku z naruszaniem przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zasad obrotu napojami alkoholowymi	s.	20
5.6. CEL VI: Ograniczanie dostępności do alkoholu i środków psychoaktywnych oraz innych uzależnień behawioralnych	s.	20
5.7. CEL VII: Inne zadania i wydatki związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom i przemocy domowej	s.	21
5.8. Wydatki	s.	21
VI. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	s.	22

ROZDZIAŁ I WSTĘP

Uzależnienie, definiujemy jako odczuwalny przez jednostkę nacisk zażywania określonych środków, które mogą wywoływać niebezpieczne dla zdrowia lub życia skutki. To bardzo silnie odczuwana potrzeba zażycia jakiejś substancji czy dokonywania jakiejś czynności.

Przyczyny uzależnień od alkoholu, narkotyków czy uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży mogą być różne i mogą być w dużej mierze związane z wiekiem.

Okres dojrzewania jest trudnym czasem, momentem buntów i lekceważenia wszystkiego przed czym ostrzegali rodzice.

Sięganie po alkohol i inne środki odurzające mogą być próbą ucieczki, a także młodzieńczą chęcią doznania nowych wrażeń, szukaniem własnego ja.

Jeżeli chodzi o alkohol i narkotyki to pokusa spróbowania dostępnych, aczkolwiek zakazanych substancji jest bardzo duża.

Bardzo często przyczyną sięgania po alkohol, papierosy czy narkotyki, jest przeżywanie przez młodzież osobistych problemów. Także presja grupy rówieśniczej jest motywem sięgania po tego typu środki, bowiem przyjmowanie danej substancji niejednokrotnie jest przepustką dającą możliwość uczestniczenia w danej grupie, zapewnienie dobrej zabawy. Innym powodem jest ciekawość oraz myślenie, że pozwoli im to uwolnić się od stresu.

Należy również wskazać, że przedmiotowa ustawa w art. 4¹ ust 1 pkt 2 nakłada obowiązek udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

Przeciwdziałanie problemom alkoholowym, narkomanii, uzależnieniom behawioralnym oraz ochrona rodzin przez przemocą domową jest celem tego Programu, a zadania, będące kontynuacją programów z lat ubiegłych przyczynią się do ograniczenia uzależnieniom i poprawie świadomości oraz bezpieczeństwa nie tylko wśród dzieci i młodzieży ale także wśród dorosłych.

Aby przejść do zadań należy przedstawić czym jest alkohol, środki odurzające, uzależnienia behawioralne oraz przemoc i uświadomić społeczeństwu jak przeciwdziałać problemom i jak można zminimalizować skutki.

1.1. Alkohol – uzależnienie, szkodliwości jego spożywania oraz profilaktyka

Wśród problemów społecznych w Polsce te związane z alkoholem są najtrudniejszymi do rozwiązania. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale także całe społeczeństwo.

Alkohol jako produkt jest legalnym towarem rynkowym, ale ponieważ powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który poprzez stosowne regulacje prawne stara się ograniczać rozmiary tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu.

Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym, którego podstawowym objawem jest koncentracja na spożywaniu tej używki i ciągła lub wciąż nawracająca potrzeba picia.

Najbardziej cierpią na tym rodziny, a wśród nich dzieci i młodzież.

Zgodnie z raportem Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, odpowiedzialny jest za ponad 60 rodzajów chorób i urazów.

Rozmiary problemów związanych z alkoholem to również wysokie koszty społeczne i ekonomiczne, jakie ponoszą budżety państw. Koszty te szacowane są przez Światową Organizację Zdrowia na poziomie 1,3% PKB, tj. w przypadku Polski ok. 17,5 mld zł.

Jak podaje Światowa Organizacja Zdrowia (WHU) w 2019 r. w regionie europejskim alkohol był odpowiedzialny za 30 proc. zgonów wynikających z obrażeń ciała, 42 proc. wszystkich zabójstw, 37 proc. samobójstw i 35 proc. zgonów na drogach. Nasz kontynent ma najwyższy poziom spożycia alkoholu. Dorośli spożywają średnio 9,2 litra czystego alkoholu rocznie. Przyczynia się to do prawie 800 tys. zgonów każdego roku, głównie z powodu chorób

niezakaźnych, takich jak choroby układu krążenia (40 proc. przypadków) i nowotwory (15 proc. przypadków).

Nadnienić należy, że jest to ostatni raport WHU i nie ma danych z innych okresów.

Alkohol w znacznym stopniu przyczynia się również do wypadków, utonień, napaści na tle seksualnym, przemocy ze strony partnera i samobójstw. Wśród młodych ludzi w wieku od 15 do 19 lat alkohol jest głównym czynnikiem przyczyniającym się do śmiertelnych obrażeń i odpowiada za 25,3% zgonów będących następstwem obrażeń.

Nadużywanie alkoholu to nie tylko szkody zdrowotne, ale także psychologiczne i społeczne.

Problem uzależnienia od alkoholu, mimo podejmowanych od wielu lat działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji jego nadużywania stale utrzymuje tendencję wzrostową.

Realizacja zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest zadaniem własnym gminy, a zadania wynikają z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin i w szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy dot. reklamy i promocji napojów alkoholowych, zakazie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

1.2. Narkotyki i środki odurzające – uzależnienie i profilaktyka

Narkomania jest bardzo dużym zagrożeniem we współczesnym świecie. Dzieje się tak głównie z powodu coraz większej liczby osób uzależnionych od narkotyków. Grupę tę stanowi w przeważającej mierze młodzież, która nie zawsze zdaje sobie sprawę z zagrożenia.

Spożywanie narkotyków i substancji odurzających wśród młodzieży stało się istotnym problemem powodującym zaburzenia psychologiczne, a także wyróżniający sposób zachowania. Nastolatkom najczęściej niebędący świadomi drastycznych konsekwencji sięgnięcia po środki psychoaktywne, decydują się na eksperymentowanie z substancjami odurzającymi, najczęściej za sprawą namowy i presji znajomych.

To prowadzi do uzależnienia i konsekwencji zdrowotnych w sferze psychicznej oraz fizjologicznej.

Narkomania młodzieży zmusiła władze i służby porządkowe do wzmożonego wysiłku celem zapobiegania przepływu nielegalnych substancji odurzających oraz obrotu nimi na terenie kraju.

Tym bardziej że trafiają do coraz szerszej grupy odbiorców. Zaobserwować to można szczególnie wśród młodzieży licealnej, a nawet gimnazjalnej.

Młodzi ludzie nie zdają sobie sprawy z negatywnych konsekwencji zażywania środków odurzających. Uważają, że sięganie po narkotyki w żaden znaczący sposób nie przełoży się na ich życie codzienne.

Używanie substancji psychoaktywnych prowadzące do uzależnienia jest bardziej spowodowane ich dostępnością niż autonomicznym zapotrzebowaniem konsumentów. Można postawić tezę, że wzrost podaży narkotyków i substancji podobnych, zwłaszcza po roku 1989, doprowadził do gwałtownego wzrostu zjawiska narkomanii wśród młodzieży.

W ostatnich latach problem narkotykowy przybrał znacząco na sile, dlatego walka o ograniczenie rozprzestrzeniania się środków zakazanych stała się kluczowym problemem uderzającym w bezpieczeństwo wewnętrzne państwa.

Polska zajmując centralne położenie w Europie, jest punktem przepływu środków odurzających z Bliskiego Wschodu. Fakt ten wykorzystywany jest przez zorganizowane grupy rozprowadzające narkotyki na terenie kraju.

Potocznie zwana „dilerka” podejmuje aktywne działania w celu pozyskania jak największej grupy konsumentów. Ofiarami manipulacji i namowy do sięgnięcia po narkotyki stają się młodzież i dzieci, co przekłada się na ich dalszy rozwój i postrzeganie świata.

Ponadto młodzież w wieku szkolnym pod wpływem presji kolegów czy chęci spróbowania czegoś nowego i dobrej zabawy, coraz częściej sięga po dopalacze, tabletki przeciwbólowe, marihuanę, ekstazy czy inne środki wywołujące uczucie tzw. „fazy”, czy też chwilowego relaksu. Nastolatek używając narkotyku, nie myśli o ewentualnych konsekwencjach, bliższych i oddalonych w czasie.

Młodzież zaczyna od małych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi, dopiero później przeradzają się one w uzależnienie.

Błędnie nazwana jako „lekki narkotyk”, najczęściej rozprowadzana marihuana, niesie za sobą uzależnienie z jednoczesnymi konsekwencjami psychicznymi oraz fizycznymi, które często lekceważone są przez osoby sięgające po narkotyki.

Ostatnie rekomendacje Światowej Organizacji Zdrowia promują działania zmierzające do upowszechniania zdrowego stylu życia, a jednym z elementów zdrowego stylu życia jest powstrzymanie się od używania substancji psychoaktywnych, w tym narkotyków.

Osiągnięcie takiego celu jest możliwe jedynie poprzez ścisłą interdyscyplinarną współpracę i ścisłą koordynację działań profilaktycznych wielu instytucji.

Zakłada się, że im większy jest popyt na zdrowy styl życia, tym mniejszy na używanie substancji psychoaktywnych.

Działania profilaktyczne to również wspieranie młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych. To uczenie umiejętności mówienia „nie” w sytuacjach, gdy młody człowiek jest poddany presji otoczenia. Ważnym i nieodzownym elementem profilaktyki jest wspieranie rodziny w jej działaniach wychowawczych.

Państwa europejskie podejmują szereg działań mających na celu zmniejszenie problemów wynikających z używania środków uzależniających. Zrozumiałe jest, że znaczenie ww. problemu w Europie jest różnorodne tak ze względu na uwarunkowania geograficzne jak i kulturowe.

Podstawą prawną w Polsce do działań w tym zakresie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Problem jest na tyle poważny, że działania zapobiegawcze i programy profilaktyczne ustawowo uregulowano i skierowano do zadań obowiązkowych gmin.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. określa zadania własne gminy, do których należą:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,

- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych,
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

1.3. Przemoc domowa – działania zapobiegawcze i profilaktyka

Przemoc domowa nie jest problemem jednostkowym. Jest to problem obejmujący wiele rodzin i nie tylko te rodziny, w których występuje problem alkoholowy ale i rodziny, w których wydawałoby się, że funkcjonują prawidłowo.

Przemoc domowa jest zjawiskiem niepokojącym, powodującym konsekwencje i wielowymiarowe szkody nie tylko dla pojedynczych jednostek ale dla całych społeczności, które dotyczą również mieszkańców gminy Mosina.

Wielokrotnie nowelizowana ustawa z 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej wprowadzała szereg systemowych zmian, mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej, w tym między innymi dotyczących koniecznej ingerencji służb określonych w Kodeksie postępowania cywilnego, czy w ustawie o Policji.

Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw wprowadziła szereg rozwiązań, dotyczących między innymi terminologii, rozszerzenia form stosowanej przemocy oraz uregulowania kwestii dotyczących dzieci będących świadkami przemocy domowej.

Zgodnie z obowiązującą ustawą termin „przemoc w rodzinie” zamieniono na „przemoc domową”.

Konsekwencją zmiany nazwy ustawy jest zwiększenie kręgu osób, na które oddziałują przepisy zmienionej ustawy.

Ustawą rozszerzono dotychczasowe formy przemocy o „przemoc ekonomiczną” i „cyberprzemoc”.

Uregulowano kwestię dotyczącą dzieci będących świadkami przemocy domowej, które zgodnie ze znowelizowaną ustawą będą traktowane jako osoby doznające przemocy domowej.

Jednym z zadań zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest udzielanie wsparcia rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy i ochrony przed przemocą domową, która naraża osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narusza ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powoduje szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołuje cierpienia i krzywdy moralne.

Ustawa o przemocy domowej została znowelizowana i jednym z zadań gminy było powołanie zespołu interdyscyplinarnego, w skład którego wchodzi przedstawiciele podmiotów, którzy wspólnie podejmują działania wobec domniemanych sprawców jak i działania pomocowe wobec osób doznających przemocy.

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o przemocy domowej Burmistrz Gminy Mosina dnia 20.09.2023r. zawarł porozumienia i powołał Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Mosina, w skład którego wchodzi: pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Mosinie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mosinie, Policji, oświaty i Kuratorzy, których zadaniem jest praca mająca na celu minimalizowanie przemocy domowej.

Omawiając problem przemocy domowej nie można pominąć problemu cyberprzemocy, która w ostatnich latach coraz bardziej rozszerza się, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, a dotyczy Internetu i telefonów komórkowych.

Jest to jedno z poważniejszych i bardziej powszechnych zagrożeń, z jakimi mogą mieć kontakt młodzi internauci, szczególnie w wieku nastoletnim.

Prześladownica straszy, poniża, obraża ofiarę poprzez komentarze w mediach społecznościowych, czy robi zdjęcia lub nakręca filmy bez jej zgody. Następnie materiały umieszcza na ogólnodostępnych witrynach odwiedzanych przez wiele osób. Napastnicy często prześladowają i utrudniają życie swoim ofiarom również wysyłając im obraźliwe SMS-y lub e-maile.

Cyberprzemoc to działanie długofalowe i nieprzerwane.

Bardzo często zdarza się, że osoba, która doświadczyła cyberprzemocy ma myśli samobójcze i niestety najczęściej są to dzieci.

Uwzględniając działania w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii na lata 2024-2025 należy wziąć również pod uwagę problemy związane z przemocą domową, które na terenie gminy Mosina również występują i w wielu przypadkach sprawcami są osoby nadużywające alkoholu.

Zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z art. 4¹ ust. 1 pkt 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi winny obejmować:

- 1) szkolenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie diagnozowania zjawiska przemocy w rodzinie, metod pracy z osobami doświadczającymi przemocy oraz stosującymi przemoc,
- 2) prowadzenie interdyscyplinarnej współpracy z instytucjami, placówkami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi, w zakresie przeciwdziałania zjawiska przemocy w rodzinie,
- 3) zwiększenie dostępności pomocy prawnej, psychologicznej i socjalnej dla osób doświadczających przemocy celem zwiększenia skuteczności podejmowanych działań,
- 4) przeprowadzenie kampanii informacyjnej w szkołach, dotyczącej instytucji udzielających pomocy w przypadku doznawania przemocy,
- 5) współpracę z Komisariatem Policji w Mosinie i wspólne akcje informujące o możliwościach uzyskania pomocy w przypadku doznawania przemocy oraz doznawania przemocy przez osoby bliskie, sąsiadów, znajomych,
- 6) rozpowszechnianie informacji na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Mosinie oraz mediach społecznościowych na temat zjawiska przemocy domowej, możliwych form pomocy oraz instytucjach udzielających wsparcia,
- 7) przeprowadzanie warsztatów dla dzieci, młodzieży, rodziców i pedagogów dot. problemu przemocy, cyberprzemocy, zapobiegania temu zjawisku wraz z informacjami gdzie uzyskać pomoc, w jaki sposób minimalizować ryzyko ataku przez Internet i jakie środki można zastosować, by zapobiec cyberprzemocy.

W myśl art. 4 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi elementami programu mogą być zadania związane z uzależnieniami behawioralnymi i przemocą domową, polegające na:

- 1) działaniach profilaktycznych skierowanych do dzieci, rodziców i pedagogów z zakresu uzależnień behawioralnych oraz doznających przemocy domowej,
- 2) rozszerzeniu zadań terapeutów zatrudnionych w Punktach Konsultacyjnych w Mosinie o pomoc rodzicom dzieci, u których występuje uzależnienie behawioralne i przemoc domowa,
- 3) zakup ulotek, literatury i gadżetów dot. uzależnień behawioralnych i przemocy domowej oraz ich kolportaż,

- 4) udział dzieci w zajęciach pozalekcyjnych, takich jak świetlice opiekuńczo-wychowawcze, zawody sportowe w programem profilaktycznym, zajęcia ZHP z programem profilaktycznym i inne, podczas których prowadzona jest profilaktyka przeciwdziałania uzależnieniom, w tym behawioralnym i przeciwdziałaniu przemocy domowej.

ROZDZIAŁ II DIAGNOZA

2.1. Dane liczbowe:

Lp.	Rodzaj danych na dzień 31.12 danego roku	2022	2023	2024
1.	Ogólna liczba ludności w gminie Mosina	32 921	33 189	33 259
2.	Liczba ludności w mieście Mosina	13 777	13 761	13 698
3.	Liczba ludności zamieszkująca wioski i osady	19 144	19 428	19 561
4.	Liczba dorosłych	25 322	25 855	26 090
5.	Liczba dzieci i młodzieży	7 599	7 334	7 169

2.2. Grupy Wsparcia

Spotkania Grupy Wsparcia prowadzone są przez 2 terapeutki w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Mosinie przy ul. Dworcowej 3 i przeznaczone dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ofiar przemocy.

Każdego roku prowadzone są 4 programy profilaktyczne obejmują tematykę taką jak: poradzić sobie ze stresem, złością, radzeniu sobie z życiem w przewlekłym lęku w izolacji, brakiem zrozumienia, radzenia sobie z odrzuceniem i negatywną oceną bliskich, radzenia sobie z trudnościami, przemocą i inną, ukierunkowaną na bieżące problemy uczestników.

W ramach pomocy rodzinie prowadzona była Grupa Wsparcia dla rodzin z problemami alkoholowymi, behawioralnymi i związanymi z przemocą.

W programach uczestniczyło każdorazowo od 6 -10 osób.

L.p.	Klasyfikacja na dzień 31.12 danego roku	2022	2023	2024
1.	Ogólna liczba osób uczestniczących w programach	48	42	46
2.	Ogólna liczba programów	4	4	4

W roku 2024 dodatkowym wsparciem dla 15 osób współuzależnionych i ofiar przemocy były zorganizowane warsztaty wyjazdowe dla uczestników grup wsparcia w „Siedlisku Zaśpiew” w Grotowie.

Celem warsztatów był trening zdrowych i bezpiecznych zachowań, nauka wyznaczania granic i rozpoznawania samoprzekroczeń, nauka i świadomość emocji i nazywanie emocji, odpoczynek od codziennych lęków, zmiana środowiska oraz nauka akceptacji i zgoda na spokój wewnętrzny.

2.3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mosinie

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych spotykała się 2 x w miesiącu w celu:

- przeprowadzania rozmów motywacyjno-interwencyjnych z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi, a także z osobami doznającymi przemocy jak i osobami stosującymi przemoc,
- podejmowania działań w nowych sprawach polegających na zaproszeniu, przeprowadzaniu rozmów i motywowaniu do podjęcia leczenia, a także do uczestniczenia w programach dot. przeciwdziałania przemocy,
- kierowania spraw do biegłego psychologa i biegłego psychiatry,
- kierowania spraw do sądu rejonowego,
- zbierania informacji z Komisariatu Policji w Mosinie, Ośrodka Pomocy Społecznej w Mosinie, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie, oraz od Kuratorów sądowych dot. osób zgłoszonych do Komisji, niezbędnych do akt sprawy,
- zbierania informacji od członków rodzin w zakresie spożywania alkoholu przez zgłoszonego oraz udzielenia wsparcia psychologicznego współuzależnionym oraz czy w rodzinie dochodzi do przemocy,
- propagowania zdrowego stylu życia, unikanie alkoholu oraz innych środków prowadzących do uzależnienia oraz uświadamianie osób uzależnionych, że alkohol czy narkotyk jest najczęstszą przyczyną stosowania przemocy domowej,
- omawiania sytuacji w rodzinach osób zgłoszonych do komisji z „Niebieskiej Karty”,
- udzielania wsparcia osobom pokrzywdzonym w wyniku przemocy (rozmowy indywidualne, ulotki z informacjami o miejscach uzyskania wsparcia i pomocy),
- kierowania osób mających problemy do Punku Konsultacyjnego ds. Przemocy,
- udzielania wsparcia osobom zgłoszonym na leczenie w formie rozmów motywujących do powstrzymywania się od spożywania napojów alkoholowych oraz informowaniu o możliwości uzyskania telefonicznych porad terapeutycznych,
- przygotowania informacji w formie ulotek dotyczące miejsc uzyskania pomocy w zakresie przemocy, działalności punktów konsultacyjnych, grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz ofiar przemocy, które rozprowadzane były w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej, podczas spotkań grup wsparcia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz podczas spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zmiany Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wprowadziły i nałożyły nowe zadania dla gminnych komisji.

Zwiększył się zakres obowiązków o podejmowanie działań związanych z uzależnieniami dot. uzależnień behawioralnych (hazard, cyberprzemoc, uzależnienie od kart płatniczych, fonoholizm – uzależnienie od telefonu komórkowego, siecioholizm i inne).

W ramach powyższych działań Komisja prowadziła również korespondencję z Sądem Rejonowym w Śremie, Komisariatem Policji w Mosinie oraz Prokuraturą Rejonową w Śremie i w Poznaniu.

Po wpłynięciu nowego wniosku o podjęcie działań w stosunku do osób nadużywających napojów alkoholowych, bądź środków odurzających lub innego uzależnienia czy stosowania przemocy, Komisja zbierała pełną dokumentację i przeprowadzała rozmowy motywujące do podjęcia leczenia oraz kierowała do psychologa – terapeutę.

W przypadku braku współpracy osoby zgłoszonej, Komisja wszczynała procedurę poddania się leczeniu odwykowemu i przekazywała sprawę do Sądu Rejonowego w Śremie w zakresie wydania postanowienia w przedmiocie uzależnień, uzupełniając dokumentację o opinię biegłego sądowego psychologa i psychiatry.

Dane dotyczące spraw załatwianych przez **Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mosinie** przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Klasyfikacja na dzień 31.12 danego roku	2022	2023	2024
1.	Ogólna liczba osób z którymi przeprowadzone zostały rozmowy motywacyjno-interwencyjne	221	265	292
2.	Ogólna liczba spraw, które wpłynęły do Komisji	279	284	312
3.	Liczba spraw przekazanych do sądu	9	5	7

4.	Liczba spraw przekazanych do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia	17	23	21
5.	Liczba nowych spraw	8	34	28
6.	Ilość posiedzeń Komisji	24	26 - w tym 2 bezpł.	27 - w tym 3 bezpł.

2.4. Punkt Konsultacyjny dot. Przemocy

W ramach pomocy osobom doznającym przemocy jak i osobom stosującym przemoc w Ośrodku Pomocy Społecznej w Mosinie działa Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy. Zatrudniony psycholog nie tylko udziela pomocy psychologicznej, ale i motywuje do uczestniczenia w placówkach wsparcia, informując gdzie takie placówki się znajdują oraz od czerwca 2023 r. udziela porad domowych, w miejscu zamieszkania osób wymagających pomocy.

L.p.	Klasyfikacja na dzień 31.12 danego roku	2022	2023	2024
1.	Liczba przyjętych osób doznających przemocy i stosujących przemoc	22	62	96

2.5. Placówki oświatowe – na podstawie diagnozy przeprowadzonej w roku 2024

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mosinie w roku 2024 przeprowadził diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych oraz uzależnień behawioralnych z uwzględnieniem przemocy.

Przeprowadzenie diagnozy w roku 2024 zlecono Małopolskiemu Centrum Profilaktyki, mającemu siedzibę w Krakowie przy ul. Zakopiańskiej 5.

Diagnozę przeprowadzano na terenie mosińskich placówek oświatowych wraz z Zespołem Szkół Zawodowych w Mosinie (ZSZ) oraz wśród 101 mieszkańców gminy Mosina.

Z przeprowadzonej diagnozy wśród **osób dorosłych** wynika, że najistotniejszym problemem jest uzależnienie od alkoholu (48%) oraz sieciorizm (36%).

W wyniku badań 6% osób dorosłych wskazało, że zna osobiście osoby doznające przemocy, a 46% ma podejrzenia, że może do tego dochodzić.

Jeżeli chodzi o częstotliwość spożywania napojów alkoholowych to 37% osób spożywa alkohol 1 x w tygodniu, natomiast 36% kilka razy w tygodniu.

Przeprowadzono również badanie dot. wyrażenia stanowiska w zakresie zażywania narkotyków i dopalaczy.

Z badanych osób 21% znało przynajmniej 1 osobę zażywającą substancje psychoaktywne, natomiast 79% wskazało, że w otoczeniu nie ma takich osób.

W podsumowaniu 76% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu uzależnień, w tym behawioralnych oraz działań dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej.

Wymieniono działania, jakie winny być podjęte i kontynuowane w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej:

- pomoc w integracji dzieci po okresie izolacji spowodowanej pandemią,
- prowadzenie kampanii profilaktycznych,
- przeprowadzanie warsztatów profilaktycznych,
- konsultacje z terapeutami,
- wsparcie psychologiczne dla rodzin oraz
- dostęp dzieci wymagających pomocy do psychologa, psychiatry.

Badaniami objętych zostało również 450 uczniów klas 4-8 w szkołach podstawowych na terenie gminy Mosina.

Poza tematyką relacji rodzic-dziecko przeprowadzono badania dot. uzależnień i przemocy domowej.

Diagnoza dotyczyła również problemu spożywania alkoholu i zażywania narkotyków oraz środków odurzających.

Z analizy ankiety wynika, że 34% uczniów spożywa alkohol. Dzieje się to podczas spędzania czasu na świeżym powietrzu oraz na imprezach, dyskotekach, a przyczyna jest chęć zaimponowania innym.

Uczniowie wskazali również, że wśród uczniów 19% ma kontakt z narkotykami, jednak 100% odpowiedziało, że nigdy nie zażyli narkotyków ani dopalaczy.

Wskazali również, że narkotyki można zakupić na boisku (3%), na dyskotecę (2%), w szkole i okolicy (4%), na osiedlu (5%) oraz innych miejscach (13 %).

Pytania dotyczyły również czasu spędzanego przed komputerem czy komórką. W wyniku badań 21% uczniów spędza 2 godziny dziennie przed komputerem czy komórką, 21% - 4 godziny i 11% uczniów nawet powyżej 6 godzin.

Najwięcej czasu spędzają na czatach, oglądając filmy, czy słuchając muzyki.

Podjęty został temat gier hazardowych. Jak wynika z ankiet 11% uczniów grało 10 razy lub więcej w gry hazardowe na pieniądze.

Na pytanie jakie uzależnienia występują w twoim otoczeniu, padły następujące odpowiedzi:

- uzależnienie od smartfona (53%),
- zaburzenia odżywiania (15%),
- uzależnienia od hazardu (11%),
- uzależnienie od Internetu (43%),

Zakupoholizm (28%).

Problemem jest także przemoc w szkole. Jak wynika z ankiet 46% uczniów doświadcza przemocy w szkole codziennie, a 22% kilka razy w tygodniu, z tego 39% to agresja słowna.

Hejtu doświadczyło 39% uczniów, polegających na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy, które są widoczne publicznie oraz często (35%) udostępniona prywatna korespondencja.

W diagnozie uczestniczyło również 74 nauczycieli, którzy oświadczyli, że w szkołach są uzależnienia od Internetu i gier komputerowych (86%), cyberprzemoc (68%) i agresja między uczniami (59%). Ponadto 7% nauczycieli wskazało, że w szkołach były incydenty związane z narkotykami, dopalaczami czy innymi substancjami, a uczniowie są uświadamiani o szkodliwości spożywania alkoholu i środków odurzających.

W diagnozie uczestniczyło 130 rodziców uczniów szkół podstawowych. Z przedstawionych ankiet danych wynika, że 99% rodziców odpowiedziało, że ich dziecku nigdy nie zdarzyło się upojenie alkoholowe, a 98% odpowiedziało, że ich dziecko nigdy nie zażyło środka odurzającego. Jak wynika z dalszych odpowiedzi 86% rodziców potrafiłoby rozpoznać, że dziecko jest pod wpływem narkotyków czy dopalaczy.

W związku z tak dużą ilością uczniów doświadczających przemocy w szkole oraz duże zagrożenie uzależnieniem od alkoholu i środków odurzających należy wdrażać rozwiązania systemowe, polegające m. in. na wzmożonej kontroli na przerwach międzylekcyjnych przez wszystkich nauczycieli oraz wdrażać programy profilaktyczne dotyczące przeciwdziałania zachowaniom agresywnym i programy terapeutyczne dot. szkodliwości spożywania alkoholu i narkotyków oraz innych substancji prowadzących do uzależnienia.

Należy również włączyć w rozwiązania systemowe rodziców, od których dzieci czerpią wzorce w zakresie rozwiązywania codziennych problemów oraz inne podmioty mające w swoim statucie pomoc dzieciom i młodzieży w rozwiązywaniu problemów społecznych.

2.6. Policja

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej nałożyła na Policję szczególne obowiązki, w przypadku interwencji, gdzie przedmiotem jest przemoc domowa; do działań Policji, chroniących ofiary przemocy domowej, zgodnie z obowiązującym prawem należą, m. in.:

- interwencja,
- sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa),

- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia,
- zatrzymania osoby podejrzanej, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej, a zachodzi obawa, że ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi,
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa,
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy,
- udzielenie informacji ofiarom przemocy o możliwości uzyskania pomocy,
- udział w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego na terenie danej gminy;

osoby wzywające Policję mają prawo do:

- uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa,
- uzyskania informacji, kto przyjechał na wezwanie - numer identyfikacyjny policjantów, nazwa i siedziba jednostki,
- wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej, jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy,
- zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej zadania Policji mają szczególny charakter, z uwagi, iż to oni jako pierwsi są na miejscu, gdzie dochodzi do przemocy i podejmują działania wobec sprawcy oraz spisują „Niebieską Kartę”.

Ponadto od 30 listopada 2020 r. Policja otrzymała instrumenty prawne uniemożliwiające kontaktowanie się osób stosujących przemoc domową z osobami tej przemocy doznającymi, jakimi są: zakaz zbliżania się sprawcy do osoby doznającej przemocy oraz nakaz opuszczenia mieszkania przez osobę dopuszczającą się stosowania przemocy.

Z powyżej wymienionych podmiotów najczęściej „Niebieskich Kart” zakładanych jest przez Policję. To oni są pierwsi na miejscu zdarzenia, udzielają pomocy, dokonują rozpoznania sytuacji oraz zakładają „Niebieską Kartę” i przekazują do zespołu interdyscyplinarnego, celem dalszego postępowania, który ma za zadanie doprowadzić swoimi działaniami do zaprzestania stosowania przemocy.

Z uzyskanych danych z Komisariatu Policji w Mosinie wynika, że w roku 2024:

- 1) zatrzymanych nietrzeźwych kierujących pojazdami: 60 osób,
- 2) zatrzymanych kierujących pojazdami pod wpływem środków odurzających: 3 osoby,
- 3) sprawcy przestępstw, wykroczeń w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających: 120 osób,
- 4) ilość wszczętych procedur „Niebieska Karta”: 91.

Komendant Komisariatu Policji oświadczył, że współpraca z pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej w Mosinie jest bardzo pomocna, a zakupiona literatura i materiały profilaktyczne zwiększają skuteczność prowadzonych wspólnie działań.

2.7. Ośrodek Pomocy Społecznej w Mosinie

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mosinie, zwany dalej „Ośrodkiem”, powołany został uchwałą Nr XIII/79/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Mosinie z dnia 29 marca 1990 r. jako jednostka budżetowa.

Podstawowym celem działania Ośrodka jest rozpoznanie i zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, a także umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomoc udzielana jest ze względu na trudną sytuację życiową.

Ustawa o pomocy społecznej nie konkretyzuje tych sytuacji, wymienia jedynie najczęstsze przesłanki, które mogą uprawniać osobę, bądź rodzinę do przyznania określonej formy pomocy.

Zawarty w ustawie katalog osób uprawnionych do uzyskania pomocy nie jest katalogiem zamkniętym.

Pracownicy socjalni poprzez swoje działania dążą w miarę możliwości do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin, ich integracji ze środowiskiem, jak również zapobiegają powstawaniu nowych problemów społecznych, rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ośrodek realizuje zadania własne gminy i zadania zlecone.

Do zadań własnych gminy realizowanych przez ośrodek pomocy społecznej należy m. in.: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, przyznawanie i wypłata zasiłków okresowych, celowych, usługi opiekuńcze, praca socjalna, dożywianie dzieci, przyznawanie i wypłata dodatków mieszkaniowych, przygotowanie i realizacja programów profilaktycznych (przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, przemocy i innych, w zależności od potrzeb).

Zadania zlecone realizowane przez Ośrodek, to m. in.: przyznawanie i wypłata zasiłków stałych, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne, realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową i ekologiczną, wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki, przyznawanie i wypłata świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, pomoc obywatelom Ukrainy oraz przyznawanie i wypłata innych świadczeń wynikających z innych ustaw np. refundacja podatku VAT.

Ustawowy katalog przyczyn, na podstawie których przyznawane są świadczenia z pomocy społecznej jest otwarty i obejmuje m. in. następujące powody:

- 1) ubóstwo,
- 2) sieroctwo,
- 3) bezdomność,
- 4) bezrobocie,
- 5) niepełnosprawność,
- 6) długotrwała lub ciężka choroba,
- 7) przemoc domowa,**
- 7a) potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi,
- 8) potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- 9) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- 10) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- 11) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- 12) alkoholizm lub narkomania,**
- 13) zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa,
- 14) klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Poniższa tabela przedstawia ilość rodzin objętych wyłącznie pomocą finansową przez Ośrodek, w tym rodzin korzystających ze wsparcia, w których występowała przemoc w rodzinie, a obecnie przemoc domowa.

Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej Gmina podejmuje w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Mosina, zwany dalej „Zespołem”.

W skład Zespołu wchodzi:

- wszyscy pracownicy socjalni, zatrudnieni w Ośrodku Pomocy Społecznej w Mosinie,
- członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mosinie,

- funkcjonariusz Policji, wytypowany przez Komendanta Komisariatu Policji w Mosinie,
- przedstawiciele oświaty (pedagodzy, psycholog i Kierownik Referatu Oświaty i Sportu),
- 2 Kuratorów sądowych.

Podjęmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty” (NK) i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy ani osoby stosującej przemoc domową.

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” (NK) następuje przez wypełnienie formularza NK przez przedstawiciela podmiotów wskazanych w ustawie o przemocy domowej.

Wypełniony formularz NK zostaje zgodnie z zasadą współpracy przekazany do Zespołu, który podejmuje decyzje dotyczące dalszego postępowania.

Jak wynika z analizy danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mosinie, problem przemocy domowej na terenie miasta i gminy Mosina każdego roku ma tendencję wzrostową.

Wzrasta liczba prowadzonych procedur NK oraz rodzin, w których występuje problem przemocy domowej.

Niepokojący jest fakt, że pomimo podejmowanych działań profilaktycznych i zaradczych, w dalszym ciągu przemocy doznają dzieci.

Klasyfikacja na dzień 31.12 danego roku	2022	2023	2024
Liczba wszczętych procedur NK w danym roku	77	105	134
Liczba kontynuowanych procedur	40	22	37
Liczba rodzin objętych procedurą NK	94	127	171
Liczba osób objętych procedurą	239	403	564
Liczba dzieci objętych procedurą, które doznają przemocy	21	127	180
Liczba procedur NK zakończonych, z uwagi na ustanie przemocy	35	52	77
Liczba procedur NK zakończonych, z uwagi na brak zasadności podejmowania działań	19	31	7
Odstąpienie od dalszych działań z uwagi na brak potwierdzenia przemocy (zm. ustawy rok 2024)	-	-	14

Wdrożenie procedury NK pociąga za sobą szereg dalszych działań mających na celu ochronę osób doznających przemocy oraz zmotywowanie sprawcy przemocy do zmiany zachowania.

Zarówno pracownicy socjalni jak i dzielnicowi są zobowiązani do monitorowania sytuacji w miejscu zamieszkania osób doznających przemocy i w przypadku stwierdzenia, że zachowania noszące znamiona przemocy w dalszym ciągu występują, mają obowiązek podejmowania działań zmierzających do zapewnienia pomocy i bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą.

Podjęmowane działania związane z przemocą wymaga nakładów finansowych, które zabezpieczane są zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Realizacja zadań zawartych w powyższym Programie obejmuje wszystkie dzieci, młodzież i dorosłych, którzy potrzebują wsparcia, z uwagi na występowanie w rodzinie nie tylko alkoholizmu, narkomanii, uzależnień behawioralnych ale także przemocy domowej.

Działania zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalanego na okres 2 lat jest każdego roku kontynuowany, a środki pochodzą z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i nie mogą być przeznaczane na inne cele.

ROZDZIAŁ III

ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA WRAZ Z REALIZACJĄ ZADAŃ

3.1. Źródła i zasady finansowania

Program finansowany będzie ze środków własnych budżetu gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Podstawą finansowania zadań będą założenia zawarte w przyjętym przez Radę Miejską „Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2027”.

Program zbudowany jest na bazie wcześniejszych doświadczeń. Część zadań stanowi kontynuację rozpoczętych działań, natomiast pozostałe ulegają zmianom i modyfikacjom odpowiednio do potrzeb. Uwzględniono również potrzeby z przeprowadzonej diagnozy dotyczące szkolenia handlowców i zwiększonej profilaktyki wśród dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli, również tych, którzy prowadzą świetlice opiekuńczo-wychowawcze na terenie gminy Mosina.

W środkach przeznaczonych na profilaktykę uwzględniono również nowe zadania, o które zwróciły się podmioty i stowarzyszenia prowadzące działalność na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży, którzy mają problemy i szukają pomocy nie tylko w domu, szkole, czy u kolegów/koleżanek.

3.2. Realizacja zadań

Realizacja zadań polegać będzie na:

- 1) kontynuacji zadań własnych (prowadzenie świetlic, punktów konsultacyjnych, grup wsparcia, organizowaniu wypoczynku letniego, prowadzeniu działań profilaktycznych, organizowaniu szkoleń specjalistycznych, organizowaniu zajęć sportowych, muzycznych, których postawą będzie projekt wraz z programem profilaktycznym dot. uzależnień i przemocy oraz współpracy z innymi podmiotami realizującymi programy profilaktyczne w formie zajęć pozalekcyjnych),
- 2) współpracy z zakładami leczenia odwykowego, stowarzyszeniami, lekarzami rodzinnymi, szkołami, placówkami oświatowymi, ośrodkami pomocy społecznej, kościołem, Mosińskim Ośrodkiem Kultury, Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Mosinie, Policją, Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom itp.

ROZDZIAŁ IV

CEL PROGRAMU

Celem programu jest:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i środków odurzających, uzależnień behawioralnych oraz ofiar i sprawców przemocy domowej,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy związane z uzależnieniami od środków psychoaktywnych, narkotyków i uzależnień behawioralnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych działań sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych,

- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów: alkoholowych, związanych z nadużywaniem narkotyków i środków odurzających oraz uzależnień behawioralnych i przemocy domowej,
- 5) podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w związku z naruszaniem przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zasad obrotu napojami alkoholowymi,
- 6) ograniczanie dostępności do alkoholu i środków psychoaktywnych oraz innych uzależnień behawioralnych,
- 7) inne zadania i wydatki związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom i przemocy domowej.

ROZDZIAŁ V ZADANIA PROGRAMU

5.1. CEL I: Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i środków odurzających, uzależnień behawioralnych oraz ofiar i sprawców przemocy domowej

Formy realizacji			
Lp.	Forma działania	Zabezpieczone kwoty w roku 2026 w zł	Plan na rok 2027 w zł
1.	Finansowanie dyżurów w Punktach Konsultacyjnych dla osób uzależnionych, współuzależnionych od alkoholu i środków odurzających, uzależnień behawioralnych oraz ofiar przemocy domowej	30 000,00	30 000,00
2.	Finansowanie porad w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Mosinie oraz porad domowych udzielanych przez psychologa osobom uzależnionym, współuzależnionym od alkoholu, środków odurzających i ofiarom przemocy domowej oraz udział psychologa w czynnościach związanych z interwencyjnym zapewnieniem dzieciom ochrony w związku z przemocą domową	25 000,00	25 000,00
3.	Finansowanie programów terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i środków odurzających, współuzależnionych, uzależnień behawioralnych i ofiar przemocy (GRUPY WSPARCIA – w zależności od potrzeb)	10 000,00	10 000,00
4.	Prowadzenie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu:	w ramach pracy Komisji	w ramach pracy Komisji
	a) rozmowy motywacyjno- interwencyjne,	w ramach pracy Komisji	w ramach pracy Komisji
	b) zbieranie informacji dotyczących zgłoszonych osób, z zachowaniem zasad dot. udostępniania danych osobowych,	w ramach pracy Komisji	w ramach pracy Komisji
	c) diagnozowanie osób kierowanych na leczenie,	w ramach pracy Komisji	w ramach pracy Komisji

	d) kierowanie na badanie przez biegłego psychologa w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,	5 000,00	5 000,00
	e) kierowanie na badanie przez lekarza psychiatrę w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,	5 000,00	5 000,00
	f) koszty związane z kierowaniem wniosków do sądu rejonowego w przypadku odmowy leczenia,	3 000,00	3 000,00
	g) udzielanie wstępnej pomocy rodzinom osób nadużywających alkoholu, środków odurzających oraz rodzinom, gdzie występują uzależnienia behawioralne oraz tym, gdzie występuje przemoc domowa	w ramach pracy Komisji	w ramach pracy Komisji
	h) współpraca z prawnikiem	w ramach pracy Komisji	w ramach pracy Komisji
5.	Działalność informacyjna w zakresie możliwości uzyskania pomocy na terenie gminy i najbliższych miastach dla osób uzależnionych i ofiar przemocy domowej	w ramach pracy Komisji	w ramach pracy Komisji

5.2. CEL II : Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy związane z uzależnieniami od środków psychoaktywnych, narkotyków i uzależnień behawioralnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową

Formy realizacji			
Lp.	Forma działania	Zabezpieczone kwoty w roku 2026 w zł	Plan na rok 2027 w zł
1.	Finansowanie programów terapeutycznych dla rodzin osób uzależnionych od alkoholu, środków odurzających, narkotyków, współuzależnionych, a także sprawców i ofiar przemocy (GRUPY WSPARCIA – w zależności od potrzeb)	10 000,00	10 000,00
2.	Finansowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin z problemami społecznymi	130 000,00	130 000,00
3.	Finansowanie psychologa prowadzącego zajęcia terapeutyczne dla dzieci i rodziców uczęszczających do świetlic opiekuńczo-wychowawczych	24 000,00	24 000,00
4.	Prowadzenie świetlic dla dzieci z rodzin z problemami społecznymi	309 000,00	309 000,00
	1) świetlica w Mosinie	<u>57 000,00</u>	<u>57 000,00</u>
	a) wynagrodzenie i pochodne	28 000,00	28 000,00
	b) koszty utrzymania	15 000,00	15 000,00
	c) finansowanie działań kulturalno-rekreacyjnych	4 000,00	4 000,00
	d) wyżywienie	5 000,00	5 000,00
	e) zakup artykułów biurowych	2 000,00	2 000,00

	f) doposażenie	3 000,00	3 000,00
	2) świetlica w Rogalinku	<u>42 000,00</u>	<u>42 000,00</u>
	a) wynagrodzenie i pochodne	28 000,00	28 000,00
	b) finansowanie działań kulturalno-rekreacyjnych	4 000,00	4 000,00
	c) wyżywienie	5 000,00	5 000,00
	d) zakup artykułów biurowych	2 000,00	2 000,00
	e) doposażenie	3 000,00	3 000,00
	3) świetlica w Pecnej	<u>42 000,00</u>	<u>42 000,00</u>
	a) wynagrodzenie i pochodne	28 000,00	28 000,00
	c) finansowanie działań kulturalno-rekreacyjnych	4 000,00	4 000,00
	d) wyżywienie	5 000,00	5 000,00
	e) zakup artykułów biurowych	2 000,00	2 000,00
	f) doposażenie	3 000,00	3 000,00
	4) świetlica w Daszewicach	<u>42 000,00</u>	<u>42 000,00</u>
	a) wynagrodzenie i pochodne	28 000,00	28 000,00
	c) finansowanie działań kulturalno-rekreacyjnych	4 000,00	4 000,00
	d) wyżywienie	5 000,00	5 000,00
	e) zakup artykułów biurowych	2 000,00	2 000,00
	f) doposażenie	3 000,00	3 000,00
	5) świetlica w Rogalinie	<u>42 000,00</u>	<u>42 000,00</u>
	a) wynagrodzenie i pochodne	28 000,00	28 000,00
	c) finansowanie działań kulturalno-rekreacyjnych	4 000,00	4 000,00
	d) wyżywienie	5 000,00	5 000,00
	e) zakup artykułów biurowych	2 000,00	2 000,00
	f) doposażenie	3 000,00	3 000,00
	6) świetlica w Czapurach	<u>42 000,00</u>	<u>42 000,00</u>
	a) wynagrodzenie i pochodne	28 000,00	28 000,00
	c) finansowanie działań kulturalno-rekreacyjnych	4 000,00	4 000,00
	d) wyżywienie	5 000,00	5 000,00
	e) zakup artykułów biurowych	2 000,00	2 000,00
	f) doposażenie	3 000,00	3 000,00
	7) świetlica w Krośnie	<u>42 000,00</u>	<u>42 000,00</u>
	a) wynagrodzenie i pochodne	28 000,00	28 000,00
	c) finansowanie działań kulturalno-rekreacyjnych	4 000,00	4 000,00
	d) wyżywienie	5 000,00	5 000,00
	e) zakup artykułów biurowych	2 000,00	2 000,00
	f) doposażenie	3 000,00	3 000,00

5.3. CEL III: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych działań sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych

Formy realizacji			
Lp.	Forma działania	Zabezpieczone kwoty w roku 2026 w zł	Plan na rok 2027 w zł
1.	Finansowanie programów profilaktycznych wraz z warsztatami dla dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli i innych grup zawodowych dot.: wszystkich uzależnień oraz przemocy domowej, w tym: - programu profilaktyczne, - warsztaty, - imprezy muzyczne, - kampanie w szkołach dot. propagowania instytucji udzielających pomocy w przypadku doznawania przemocy, - kampanię na terenie Gminy Mosina dot. szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, środków odurzających, uzależnień behawioralnych oraz przemocy domowej wraz z przeprowadzeniem diagnozy w zakresie uzależnień i przemocy domowej	<u>50 465,00</u>	<u>50 465,00</u>
2.	Wspieranie różnych działań profilaktycznych na rzecz promocji zdrowia trzeźwego stylu życia, polegających m. in. na: - udziale w organizowanych działaniach profilaktycznych przez placówki służby zdrowia, stowarzyszenia, czy inne podmioty (stoiska profilaktyczne), - zakupie i kolportażu ulotek dot. uzależnień oraz przemocy domowej przez OPS i Policję, będących uczestnikami imprez, - przygotowaniu przez pracowników OPS w Mosinie informacji dot. uzyskania pomocy, wsparcia wraz z adresami i godz. przyjęć oraz ich kolportaż, - udzielaniu porad przez psychologa podczas działań profilaktycznych	<u>25 000,00</u>	<u>25 000,00</u>
3.	Organizowanie i finansowanie szkoleń z zakresu uzależnień i przemocy domowej oraz cyberprzemocy dla różnych grup zawodowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mosinie i sprzedawców	<u>8 612,00</u>	<u>8 612,00</u>
4.	Organizowanie pomocy społecznej poprzez działania środowiskowe – wywiady środowiskowe, interwencje rodzinne, współpracę z rodzinami w miejscu zamieszkania przez pedagogów szkolnych, psychologów i pracowników socjalnych	Realizacja zadania przez OPS z ustawy o pomocy społecznej oraz współpraca OPS	Realizacja zadania przez OPS z ustawy o pomocy społecznej oraz współpraca OPS

		z psychologami i pedagogami szkolnymi	z psychologami i pedagogami szkolnymi
--	--	---	---

5.4. CEL IV: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów: alkoholowych, związanych z nadużywaniem narkotyków i środków odurzających oraz uzależnień behawioralnych i przemocy domowej

Formy realizacji			
Lp.	Forma działania	Zabezpieczone kwoty w roku 2026 w zł	Plan na rok 2027 w zł
1.	Dofinansowanie warsztatów dla osób trzeźwiejących z terenu gminy	5 000,00	5 000,00
2.	Finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, muzycznych lub innych, połączonych z warsztatami profilaktycznymi, w tym zakup pomocy, materiałów promocyjnych, czy innych artykułów niezbędnych do przeprowadzenia zadania, w tym finansowanie zadań dot. przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy oraz pomocy psychologicznej organizowanych przez stowarzyszenia, placówki służby zdrowia oraz inne podmioty	55 000,00	55 000,00
3.	Udzielanie pomocy prawnej	W ramach działań OPS	W ramach działań OPS

5.5. CEL V: Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w związku z naruszaniem przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zasad obrotu napojami alkoholowymi

Formy realizacji			
Lp.	Forma działania	Zabezpieczone kwoty w roku 2026 w zł	Plan na rok 2027 w zł
Kontrola przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży. Do przeprowadzania kontroli upoważnieni są członkowie Gminnej Komisji oraz Straż Miejska. Wykonanie w ramach obowiązków służbowych.			

5.6. CEL VI: Ograniczanie dostępności do alkoholu i środków psychoaktywnych oraz do innych uzależnień behawioralnych

Formy realizacji	
Prowadzenie działań zmierzających do ograniczenia spożywania alkoholu i zażywania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież poprzez	Realizacja zadania przy współpracy

a) monitoring, b) patrole, kontrola osób wchodzących i wychodzących ze szkół i przedszkoli c) szkolenie sprzedawców (kwota zawarta w celu III ust. 3), d) informowanie Policji o podejrzeniu ucznia będącego pod wpływem alkoholu, bądź środka psychoaktywnego, e) edukacja	OPS-u z dyrektorami szkół, Policją i Strażą Miejską
---	---

5.7. CEL VII : Inne zadania i wydatki związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom i przemocy domowej

Lp.	Formy realizacji	Zabezpieczone kwoty w roku 2026 w zł	Plan na rok 2027 w zł
1.	Wynagrodzenie członków Komisji	115 000,00	115 000,00
2.	Inne umowy (umowy-zlecenia wraz z pochodnymi: - za przygotowanie i opracowanie Programu oraz jego zmiany, - umowy z MOK (najem pomieszczeń na potrzeby organizacji szkoleń, na potrzeby przechowywania dokumentów – archiwum i inne, które wynikać będą z bieżących potrzeb), - umowy z trenerami, - umowa na sprzątanie pomieszczeń zajmowanych przez GKRPA w Mosinie, Punktów Konsultacyjnych, psychologa, - inne umowy, które wynikać będą z potrzeby sytuacji	52 000,00	52 000,00
3.	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wychowawców świetlic	3 000,00	3 000,00
4.	Opłaty pocztowe	3 000,00	3 000,00
5.	Zakup literatury specjalistycznej dot. uzależnień i przemocy	15 000,00	15 000,00
6.	Zakup artykułów biurowych i wyposażenia na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym zakup środków czystości	35 000,00	35 000,00

5.8. Wydatki

Wydatki ogółem w poszczególnych latach	
Zabezpieczone kwoty w roku 2026 w zł	Plan na rok 2027 w zł
W sumie: 918 077,00 zł	W sumie: 918 077,00 zł

ROZDZIAŁ VI
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ
KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Podstawę ustalenia wynagrodzenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi ustalony w ust. 2 procent kwoty minimalnego miesięcznego poziomu wynagrodzenia zasadniczego ustalonego dla I kategorii zaszerzegowania zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1638 z późn. zm.).
2. Ustala się wynagrodzenie za pracę w Komisji w wysokości:
 - 1) Przewodniczący Komisji - 16%,
 - 2) Sekretarz Komisji - 15%,
 - 3) Członkowie Komisji - 14%.
3. Wynagrodzenie wypłacane będzie do 30 dnia każdego miesiąca po przedłożeniu list obecności za dany miesiąc.

Uzasadnienie

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zobowiązuje gminy do podjęcia działań profilaktycznych prowadzących do przeciwdziałania alkoholizmowi poprzez tworzenie i realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Rozwiązywanie tych problemów jest w świetle wyżej wymienionej ustawy zadaniem własnym gminy.

Ustawa nakłada na gminę konkretne zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii oraz zapewnia bezpłatne formy pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym.

Przepisy prawa wskazują gminie źródła pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań wynikających z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Środki finansowe wnoszone co roku do gminy przez podmioty gospodarcze handlujące napojami alkoholowymi mogą być wykorzystywane wyłącznie na realizację zadań zawartych w programie.

W programie na lata 2026-2027 zachowane są cele i podstawowe strategie oraz kontynuowane są zadania zwiększające dostępność pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie.

Prowadzenie siedmiu świetlic opiekuńczo-wychowawczych jest kontynuacją zadań z poprzednich lat i zabezpiecza potrzeby ludności.

Firma przeprowadzająca diagnozę w roku 2024 stworzyła dokument dla Gminy Mosina, po przeprowadzeniu analizy problemów społecznych na podstawie ankiet wśród uczniów szkół podstawowych na terenie gminy Mosina w klasach IV - VIII, mieszkańców, nauczycieli i rodziców.

Poza kontynuacją zadań, w Programie pojawiają się nowe zadania związane nie tylko z uzależnieniami, ale i z przemocą, w tym behawioralną, cyberprzecią, i innymi uzależnieniami takim jak e-papierosy, czy napoje energetyczne.

Ponadto zapisy w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi pozwalają na przyjęcie przedmiotowego programu na dłużej, aniżeli jeden rok, stąd uchwalenie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2027 jest uzasadnione.